

Wetenschapsdag nefrologie 2019

1. Je lichaam in balans

Hoe reageert het lichaam op zout?

Dat te veel zout eten niet goed voor je gezondheid is, is inmiddels gelukkig bekend bij het grote publiek. Maar wat doet zout eigenlijk met je lichaam? Hierover ontdekken onderzoekers steeds meer. Wist u bijvoorbeeld dat zout zich kan ophopen in de huid? En dat zout de afweercellen in het lichaam kan beïnvloeden? In deze presentatie krijgt u de nieuwste inzichten over zout te horen aan de hand van de meest recente onderzoeken.

Spreker: Eliane Wenstedt, Universiteit van Amsterdam / Amsterdam UMC

Interacties tussen het brein en het immuunsysteem: relevantie voor nierpatiënten

Een transplantaat betekent voor nierpatiënten meestal een verbetering in welzijn en kwaliteit van leven. Helaas houden veel patiënten toch vermoeidheidsklachten. Ook blijken ze gevoelig voor het ontwikkelen van een depressie. Hoe komt dit? Deze presentatie laat zien dat ontstekingsprocessen invloed hebben op stemming en energie. Deze processen bepalen hoe je de wereld waarneemt, hoe je de wereld ervaart en hoe je vervolgens op deze ervaringen reageert. En dat allemaal zonder dat je het zelf in de gaten hebt. Kennis van deze processen kan jou als patiënt een beter inzicht geven. Dit inzicht kan je helpen om vermoeidheid en stemmingsklachten eerder op te merken en misschien te verminderen of zelf te voorkomen.

Spreker: Dr. Jos Bosch, Universiteit van Amsterdam / Amsterdam UMC

Vitamine K tekort bij nierpatiënten

Veel patiënten met chronische nierschade krijgen een vitamine K tekort. Dit tekort leidt tot een verhoogde kans op aderverkalking. Een verhoogde vitamine K inname zou aderverkalking juist

kunnen stoppen of afremmen. In deze presentatie wordt verteld hoe onderzoekers in samenwerking uitzoeken waarom patiënten met nierschade gevoelig zijn voor een vitamine K tekort en waardoor dit resulteert in een verhoogde aderverkalking. Ook wordt er verteld wat het effect van extra vitamine K is op de gezondheid van de bloedvaten.

Spreker: Leon Schurgers, Maastricht UMC+

2. Behandelvormen

WEAKID, een nieuwe kunstnier voor peritoneale dialyse

Buikspoeling (peritoneale dialyse, PD) is een manier van dialyseren waarbij er geleidelijke, continue bloedzuivering plaatsvindt. Een belangrijk voordeel van PD is dat patiënten zelf thuis kunnen dialyseren. Er zijn echter ook een aantal nadelen: zo is de verwijdering van afvalstoffen en overtollig water beperkt, wat leidt tot gezondheidsproblemen, klachten en dieetmaatregelen. Deze presentatie gaat over de ontwikkeling van een nieuw dialyseapparaat dat een aantal nadelen van PD op kan lossen. Er wordt o.a. verwacht dat met het nieuwe apparaat de mate van bloedzuivering aanzienlijk verbetert en dat er minder complicaties optreden. In deze presentatie zal de stand van zaken worden besproken. Ook zal het apparaat worden getoond. Tot slot zullen de plannen met betrekking tot een eerste studie in patiënten aan bod komen.

Sprekers: Karin Gerritsen (UMCU) en Frank Simonis (Nanodialysis)

Breingezondheid bij niertransplantatiepatiënten

Het wordt steeds duidelijker dat door een chronische nierziekte ook de breingezondheid kan verminderen. Een verminderde breingezondheid blijkt vaak uit zogenoemde neurocognitieve problemen, zoals vergeetachtigheid, concentratieproblemen en moeite met plannen en overzicht houden. In welke mate is er sprake van verminderde breingezondheid bij niertransplantatiepatiënten? En wat is de impact van neurocognitieve problemen op het dagelijks leven?

Spreker: Lisa Ziengs, UMC Groningen

Vascoscoop, gebruikstest in de praktijk

UMC Utrecht en Pontes Medical werken samen met Huibert Tjabbes (bedrijf) en Jan Zijlstra (radioloog) aan de Vascoscoop. Dit kleine echo-apparaatje wordt ontwikkeld om het aanprikken voor dialyse makkelijker te maken, niet alleen voor verpleegkundigen, maar ook voor zelfprikkers. Met patiënten en verpleegkundigen is onderzocht welke eisen de verschillende gebruikersgroepen stellen aan de Vascoscoop. Zij gaven ook feedback op verschillende modellen, wat heeft geleid tot een prototype dat recent in de dialysepraktijk is getest. In deze presentatie wordt verteld over 1) innovaties in het ziekenhuis in samenwerking met onderzoekers, klinische afdelingen en bedrijven 2) inzichten uit de gebruikstest en 3) een toelichting op de plannen voor het vervolg.

Spreker: Marlies van Dullemen, UMC Utrecht, Pontes Medical

3. Nierziekte Algemeen

Samen beslissen in het nierfalentraject!

Mensen met een verminderde nierfunctie hebben gesprekken met hun arts over de behandeling als hun nieren (bijna) niet meer werken. Welke behandeling bij iemand past, hangt af van wat degene wil en van de medische situatie. Samen beslissen tussen patiënt en zorgverlener(s) is ontzettend belangrijk bij het maken van een goede behandelkeuze, maar is niet altijd makkelijk om te doen. In de DOMESTICO studie hebben we dit onderzocht. We willen laten zien hoe vaak het lukt om Samen te Beslissen, en welke hulpmiddelen er zijn om het voor patiënt en arts makkelijker te maken.

Spreker: Anita van Eck van der Sluijs, UMC Utrecht

Veroudering van niercellen

Sommige cellen die bij nierziekten beschadigd raken slagen er niet in zichzelf te herstellen maar lopen vast in een toestand van versnelde veroudering. Ze zitten herstel in de weg en kunnen de nierziekte zelfs verergeren. Het TASKFORCE consortium onderzoekt: (1) hoe dit proces herkend kan worden door urineonderzoek, (2) nieuwe behandelmogelijkheden om schadelijke verouderde cellen op te ruimen. Het uiteindelijke doel is om verder nierfunctieverlies te voorkomen en het zelfherstellend vermogen van de nier te ondersteunen. Het TASKFORCE consortium is een samenwerking van UMC Utrecht, Universiteit Utrecht, Erasmus MC en de Universiteit van Aken (Duitsland).

Spreker: Roel Goldschmeding, UMC Utrecht

PGD

Nog geen tekst of beeld van de inhoud van deze presentatie

Spreker: Willem Verpoest, UZ Brussel

4. Technologie & Innovatie

Hoe een blik door een microscoop leidde tot het ontwikkelen van een medicijn - RNA en BK virus

Na een niertransplantatie ondervinden veel patiënten hinder van virusinfecties. Dit is een gevolg van de medicijnen die noodzakelijk worden toegediend na transplantatie om het afweersysteem te onderdrukken zodat afstoting kan worden voorkomen. Op dit moment wordt de opleving van deze virussen geremd door de dosering van afweeronderdrukkende medicijnen te verlagen, wat helaas leidt tot een verhoogde kans op afstoting van de nieuwe nier. Tijdens een Wetenschapsdag voor het publiek in het Leids UMC is per toeval een nieuwe therapie bedacht om deze virussen te bestrijden en zo de kans te vergroten dat een gezonde nier wordt behouden na transplantatie.

Spreker: Erik van der Veer, Leids UMC

Kunstmatige intelligentie en het diagnosticeren van nierziekten

Kunstmatige intelligentie is inmiddels al niet meer weg te denken uit de huidige maatschappij. Wiskundige formules kunnen in grote hoeveelheid data patronen herkennen, die door het menselijke oog moeilijk en soms niet nauwkeurig herkend kunnen worden. Met het digitaliseren van de geneeskunde is kunstmatige intelligentie inmiddels ook een interessante toepassing geworden als aanvulling op de huidige diagnostiek. In deze presentatie worden enkele praktische toepassingen besproken voor het gebruik van kunstmatige intelligentie binnen de nierpathologie, met name gericht op het verbeteren van het stellen van een diagnose.

Spreker: Jesper Kers, Amsterdam UMC (AMC) en Universiteit van Amsterdam.

De toekomst van regeneratieve geneeskunde voor nierziekte

Er is hoop dat in de toekomst nieuwe technologieën en kennis ertoe zullen leiden dat beschadigde nieren hersteld (geregenereerd) kunnen worden zodat dialyse en niertransplantatie niet meer nodig zijn. In deze presentatie hoort u hoe regeneratieve geneeskunde voor de nier werkt en in welk stadium deze onderzoeken op dit moment zijn. Tenslotte bediscussiëren we of we werkelijk mogen hopen dat nierziekten genezen kunnen worden met regeneratieve geneeskunde.

Spreker: Martin Hoogduijn, Erasmus MC